

Wetsvoorstel wijziging van de Jeugdwet en enkele andere wetten in verband met de verlenging van de duur van pleegzorg en het vervallen van de verleningsbeschikking bij machtigingen tot uithuisplaatsing en gesloten jeugdhulp

Inleiding wetsvoorstel

In dit wetsvoorstel wordt geregeld dat pleegzorg kan doorlopen totdat een jeugdige 21 jaar is. Daarnaast wordt in het wetsvoorstel geregeld dat niet langer bij een verzoek aan de kinderrechter tot het verlenen van een machtiging tot uithuisplaatsing of een (voorwaardelijke) machtiging tot gesloten jeugdhulp een beschikking dient te worden overgelegd. Verder worden er nog een aantal kleinere, taalkundige of wetstechnische wijzigingen in het wetsvoorstel naar voren gebracht.

Algemene bevindingen wetsvoorstel

Als algemene reactie kan worden gegeven dat Jeugdzorg Nederland in zijn algemeenheid positief staat tegenover de voornoemde wetswijzigingen.

De verlenging van pleegzorg tot 21 jaar is sinds juli 2018 al de norm op basis van een bestuurlijke afspraak tussen het ministerie van VWS, de VNG en Jeugdzorg Nederland. Het is goed dat dit nu wettelijk wordt vastgelegd. Naar de mening van Jeugdzorg Nederland zou echter explicieter uit de wettekst naar voren dienen te komen dat gemeenten zijn gehouden om bestaande en nieuwe zorgtoewijzingen voor pleegzorg tot 21 jaar af te geven aan de pleegzorgaanbieders. Hiermee worden de administratieve lasten voor de pleegzorgaanbieders en gemeenten beperkt.

Tevens is van belang dat sinds januari 2020 met een bestuurlijke afspraak is geregeld dat jongeren die in een gezinshuis verblijven, daar mogen blijven wonen tot hun 21e verjaardag. Dat is een positieve ontwikkeling. Jeugdzorg Nederland zou graag zien dat de verhoging tot 21 jaar ook voor andere vormen van jeugdhulp mogelijk wordt, zoals de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving in 2018 heeft geadviseerd (raad-voor-volksgezondheid-en-samenleving-overhandigt-advies-leeftijdsgrenzen).

Daarnaast is Jeugdzorg Nederland verheugd dat in het wetsvoorstel de eis is geschrapt dat er bij een verzoek aan de kinderrechter tot het verlenen van een machtiging uithuisplaatsing of een (voorwaardelijke) machtiging tot gesloten jeugdhulp een besluit jeugdhulp met verblijf nodig is. In de praktijk heeft het verstrekken van deze besluiten geen toegevoegde waarde en leidt dit tot onnodige administratieve lasten, onduidelijkheid en tijdverlies. Wel acht Jeugdzorg Nederland het van belang dat er na de afschaffing van deze verplichting door de gemeente uitdrukkelijk uit de wettekst en de toelichting hierbij blijkt dat de gemeente (nog steeds) een jeugdhulpplicht heeft.

Tot slot brengt Jeugdzorg Nederland vanuit het perspectief van de jeugdbescherming in zijn algemeenheid naar voren dat met name waar het de regeldruk gevolgen betreft, genoemd onder punt 5 bij het wetsvoorstel, de privacyaspecten niet zijn belicht.

Zo staat onder 5.2 waar onder het kopje “ondertoezichtstelling en voogdij bij gecertificeerde instelling (GI)” opgenomen dat het dossier vanuit de GI zou moeten worden overgedragen aan de gemeente. Echter, op basis van de geldende privacywetgeving is de GI niet bevoegd om een afgesloten dossier kindbeschermingsdossier na het 18de jaar over te dragen aan de gemeente.

Reactie per wetsartikel (voor zover relevant)

A

artikel 1.1 Jw

Zoals reeds naar voren gebracht in de inleiding is Jeugdzorg Nederland van mening dat uitdrukkelijk uit de wettekst naar voren dient te komen dat de gemeente is gehouden om bestaande en nieuwe pleegzorgtoewijzingen standaard tot 21 jaar af te geven. Het uitgangspunt is immers pleegzorg tenzij de jeugdige dit niet wenst. In de huidige formulering van het wetsvoorstel wordt nog steeds een onderscheid gemaakt tussen leeftijd van 18 jaar en 21 jaar. Dit zou in de praktijk tot onduidelijkheid kunnen lijden. Voorstel is om hier enkel de leeftijd van 21 jaar te hanteren (en niet ook die van 18 jaar). Het feit dat 18 jarigen zelf kunnen beslissen of de pleegzorg wordt beëindigd komt immers al tot uitdrukking in het nieuwe artikel 5.5 Jw.

Daarnaast staan onder 3° de voorwaarden genoemd op basis waarvan de pleegzorg kan doorlopen tot 21 jaar. Bij deze voorwaarden ontbreekt echter nog de mogelijkheid om pleegzorg tot 21 jaar te verkrijgen indien er vóór de 18^e verjaardag is bepaald dat jeugdhulp noodzakelijk is, maar deze pleegzorg nog niet is begonnen. Deze mogelijkheid wordt wel expliciet naar voren gebracht in de toelichting op de wetswijziging. Het voorstel is om deze mogelijkheid ook uitdrukkelijk toe te voegen aan de wettekst in het artikel, zodat deze optie ook door wet wordt verankerd.

Tevens wordt in dit artikel in de alfabetische volgorde een begripsbepaling van pleegzorg ingevoegd. Namelijk: “pleegzorg: vorm van jeugdhulp waarbij een pleegouder een jeugdige als behorende tot zijn gezin verzorgt en opvoedt”. Met deze omschrijving wordt er echter geen onderscheid gemaakt tussen informele zorg en formele pleegzorg. Om misverstanden te voorkomen verdient het de voorkeur om hier de volledige definitie van pleegouder te benoemen in plaats van een gedeelte. Het voorstel is derhalve om aan de begripsbepaling van pleegzorg, zoals bij de definitie van pleegouder in de Jeugdwet toe te voegen: “en daartoe een pleegzorgcontract als bedoeld in artikel 5.2, eerste lid van de Jeugdwet heeft gesloten met een pleegzorgaanbieder”.

B

artikel 2.4 Jw

Gelet op de afschaffing van het besluit jeugdhulp door de gemeente onder andere bij de machtiging gesloten jeugdhulp ligt het voor de hand, zoals thans is voorgesteld, artikel 2.4 lid 2 Jw wordt uitgebreid met de machtiging gesloten jeugdhulp als bedoeld in hoofdstuk 6 Jeugdwet. Voorstel is om hier ook toe te voegen dat het gaat om de (voorwaardelijke) machtiging gesloten jeugdhulp om onduidelijkheid te voorkomen. Daarnaast wordt gesteld om, net als in de oude tekst, in lid 2 “of” te stellen in plaats van deze te vervangen door een komma. Indien dit niet gebeurt zou het kunnen worden opgevat als een inperking van de jeugdhulpplicht van de gemeente.

Met voornoemde aanpassingen komt de nieuwe wettekst te luiden: “de jeugdhulp inzet die de gecertificeerde instelling nodig acht bij de uitvoering van een kindbeschermingsmaatregel of die noodzakelijk is in verband met de tenuitvoerlegging van een machtiging tot uithuisplaatsing als bedoeld in artikel 265b van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek of die noodzakelijk is in verband met de tenuitvoerlegging van een machtiging tot (voorwaardelijke) gesloten jeugdhulp als bedoeld in Hoofdstuk 6 van de Jeugdwet”.

C

artikel 5.5

Er wordt in de wettekst een artikel toegevoegd waaruit blijkt dat de jeugdige die de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt de pleegzorg kan beëindigen. Op grond van lid 2 dient de pleegzorgaanbieder het pleegcontract dan schriftelijk op te zeggen. In de toelichting bij dit artikel is hierover opgenomen: *“Nadat de jeugdige de pleegzorgaanbieder heeft geïnformeerd, zegt de pleegzorgaanbieder het pleegcontract op. Het ligt daarbij in de rede dat de pleegzorgaanbieder aan de jeugdige een afrondingsgesprek zal aanbieden voordat de pleegzorgaanbieder overgaat tot de formele opzegging van het pleegcontract. Indien gewenst kunnen de pleegouders aan dat gesprek deelnemen. Instemming van de pleegouders of de pleegzorgaanbieder over het stoppen van pleegzorg is niet nodig. Vanaf 18 jaar is de jeugdige meerderjarig en het voortzetten van pleegzorg eindigt dan ook zodra de jeugdige dat wenst.”* Voorstel is om aan de toelichting van dit artikel toe te voegen dat de pleegouder een samenwerkingsrelatie heeft met de pleegzorgaanbieder. In dat verband zou in een apart gesprek kunnen worden besproken of de samenwerking kan worden voortgezet voor een andere jeugdige. Uit onderzoek ‘Waarom stoppen pleegouders’ (2020) uitgevoerd door NJi, NVP en Jeugdzorg Nederland is namelijk naar voren gekomen dat dit nu lang niet altijd gebeurt (zie <https://www.nji.nl/nl/Kennis/Publicaties/NJi-Publicaties/Waarom-stoppen-pleegouders>)

I

artikel 6.1.8 Jw

In artikel 6.1.8 jw wordt in het wetsvoorstel een lid 3 toegevoegd waarin de gecertificeerde instelling (GI) de bevoegdheid krijgt om zelfstandig een verzoek voor een machtiging gesloten jeugdhulp in te dienen als de GI de jeugdreclassering uitvoert. In de huidige wettekst is niet benoemd dat de GI bevoegd is om een verzoek gesloten jeugdhulp te doen bij de uitvoering van een maatregel van Jeugdreclassering. In de praktijk geeft dit soms onduidelijkheid en uitvoeringsproblemen omdat dit een logische bevoegdheid is voor de GI op het moment dat de GI de jeugdreclassering uitvoert. Uit de toelichting bij dit wetsvoorstel blijkt ook dat het een omissie is dat de GI deze bevoegdheid destijds niet direct heeft gekregen. Jeugdzorg Nederland is blij dat deze vergissing nu eindelijk wordt hersteld en deze bevoegdheid van de GI alsnog wordt toegevoegd in de wet.

M en artikel II

artikel 6.2.2 lid 2 Jw en artikel 14 lid 1 BJJ

In het wetsvoorstel wordt artikel 6.2.2. tweede laatste zin verwijderd en komt lid 1 artikel 14 van de beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen (BJJ) te vervallen. Artikel 6.2.2 lid 2 Jw bepaalt dat de rechter een machtiging gesloten jeugdhulp in een justitiële jeugdinrichting ten uitvoer kan laten leggen indien de gemeente of de raad voor de kinderscherming daarom vraagt, de jeugdige twaalf jaar of ouder is, de jeugdige op het moment waarop de machtiging gesloten jeugdhulp wordt verleend in zo'n instelling verblijft en de jeugdige en eventueel zijn gezagsdrager daarmee instemt. Op deze manier wordt een jeugdige die in de justitiële jeugdinrichting een behandeling of scholing volgt, in de gelegenheid gesteld om deze af te maken. Op grond van artikel 14 lid 1 BJJ geeft zo'n jeugdige vervolgens aanspraak op een plaatsing in de justitiële jeugdinrichting onder de voorwaarde dat de betrokken GI heeft besloten dat zo'n plaatsing nodig is. In het wetsvoorstel wordt voorgesteld om de eis te laten vervallen dat de GI een besluit dient af te geven of plaatsing in de justitiële inrichting nodig is. Reden hiervoor is dat er geen toegevoegde waarde zou zijn voor een dergelijke verklaring, nu de rechter bepaalt of een machtiging gesloten jeugdhulp in een justitiële jeugdinrichting ten uitvoer wordt gelegd. Jeugdzorg Nederland is het hiermee eens en acht het, mede gelet op de doelstellingen van het gehele wetsvoorstel, begrijpelijk dat deze eis wordt geschrapt. Het voorgaande neemt echter niet weg dat Jeugdzorg Nederland van mening is dat, indien wordt voldaan aan de daarvoor geldende voorwaarden, de GI in het kader van de uitvoering van een kinderschermingsmaatregel of bij de uitvoering van de jeugdreclassering ook de bevoegdheid dient te krijgen om op grond van artikel 6.2.2 lid 2 Jw de rechter te verzoeken om de tenuitvoerlegging van een machtiging gesloten jeugdhulp in een justitiële jeugdinrichting. In het huidige artikel 6.2.2. lid 2 Jw wordt, in tegenstelling tot de gemeente of de raad voor de kinderscherming, de GI niet genoemd als verzoeker. Dit terwijl het heel soms in de praktijk wel nodig kan zijn. Gelet op voorgaande stelt Jeugdzorg Nederland voor dat de GI, net als bij de hiervoor genoemde wetswijziging van 6.1.8 Jw, de bevoegdheid krijgt om op grond van artikel 6.2.2 lid 2 een verzoek te doen bij de rechter.